
České vysoké školství se hodně změnilo,

České vysoké školství se hodně změnilo,

říká prof. Marie-Elizabeth Ducreux v rozhovoru pro i-Forum. Historička Marie-Elizabeth Ducreux převzala minulý týden na půdě UK čestnou vědeckou hodnost doktora honoris causa historických věd.

Jakou máte zkušenost s českými studenty od sedmdesátých let do dneška?

V 70. letech jsem sama byla studentkou – doktorandkou. Na UK jsem se tehdy se studenty nestýkala. Ke konci svého pobytu jsem chodila na seminář jednoho historika, který se odvážil mě pozvat, a vešla jsem do bližších kontaktů s jeho studenty. Kamarádila jsem se spíše se studenty jiných oborů, s cizinci a s Čechy spíše z uměleckých oborů.

V 80. letech – již po obhajobě disertace a jako začínající vědecká pracovnice francouzského CNRS – jsem navázala kontakty a přátelské vztahy s českými doktorandy. V 90. letech (1990-1991) jsem se vrátila do Prahy, abych tady uvedla do života a potom řídila novou francouzskou instituci, Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES, dodnes sídlící na Emauzích, Vyšehradská 49, Praha 2). Umožnilo mi to spoustou kontaktů se studenty, spíše na úrovni diplomové práce a doktorátu tady v Praze, ale také na venkovských univerzitách, které nově vznikaly nebo se přeorientovaly. Jejich profesori mě zvali na osobní přednášky nebo mi posílali studenty na konzultaci apod. Také jsme spolu organizovali semináře a přednášky na UK a někdy i na jiných mimopražských univerzitách. Po návratu do Paříže jsem přijímala české studenty a doktorandy se stipendiem, kteří se ucházeli o radu a o pomoc. Pak jsem některé vedla – dělám to dodnes – jako školitelka doktorandů společně s EHESS a českými univerzitami. Nebo jsem byla někdy pozvána na UK nebo jinou univerzitu jako členka komise pro obhajobu doktorské disertace. S některými dnes bývalými českými studenty mám dodnes kontakty, vážím si jich a udržujeme přátelské styky.

Mohla byste porovnat, zda a jakou cestu studentů, případně vysoké školství u nás urazilo? Jak se změnilo?

Hodně se změnilo. Nabídka přednášek, seminářů a studijních programů je dnes nesrovnatelná co do obsahu a rozmanitosti. Počet studentů se velmi zvýšil, tabuizovaná témata neexistují, soudobé dějiny se velmi rozvinuly, dějiny raného novověku mají teď jiný obzor než pouhý rámec českých dějin (zařazují se do dějin Habsburského soustátí nebo Evropy apod.). Sociologie, politologie i filozofie se úplně nebo skoro úplně obnovily, vznikly nové obory (Evropská studia; antropologie...).

Otevřely se hranice duševní a geografické. Studenti mají nyní možnost studovat v cizině, rozmohl se počet cizích stipendií – i když zůstává nedostatečný. Studenti jsou dnes náročnější a sebevědomější publikum. Mají také mnohdy odlišné zájmy. Umí více cizích jazyků.

Nacházíte nějaké rozdíly mezi studenty historie ve Francii a v ČR?

Učím a vedu studenty ve Francii na úrovni magisterského programu a doktorátu na vysoké škole EHESS. Cizinci, se kterými pracuji ve Francii, jsou spíše doktorandi (souvisí to snad také s možnostmi, jak dostat stipendium). Velké rozdíly na této úrovni nevidím; ale Češi jsou ovšem nesrovnatelně lépe připraveni v oboru Českých dějin... Ty se pořád moc nevyužívají na francouzských univerzitách. Také jejich odborné zázemí je jiné.

Co vás vlastně přitáhlo k Česku a k bohemistice?

Moje « česká dráha » začala prožitkem a ne pouhým intelektem. Prožitek z náhlého ukončení Pražského jara v době mého dospívání – ten vlastně rozhodl o tom, že já, v té době ještě mladá Francouzka bez tušení o tom, co je vlastně Československo, a bez rodinných zkušeností se Střední Evropou, jsem se začala o rok později učit českému jazyku v Paříži. Pak přišel prožitek z rozpolceného a chmurného období normalizace.

Kdy a jak dlouho jste se učila česky?

V Paříži od listopadu r. 1969 do června roku 1972, tedy 3 roky na vysoké škole (dnešní INALCO, její název se od dob mých studií změnil).

Na jakých projektech aktuálně pracujete?

Na různých. Vedu program historie Střední Evropy od r. 1650 do 21. století společně se dvěma kolegy-historiky. S francouzskými a německými historiky máme společný tříletý projekt o náboženských úlohách knih a o zacházení s knihami náboženského obsahu v 16., 17. a 18. století ve Francii a v Říši a také Střední Evropě. Píšu knihu o vztazích panovníků Habsburského rodu s jejich královstvími – českým a uherským – v 17. století.

(Věra Voňavková)